



استاد محترم:
دروس: سمینار روش تحقیق

روش تحقیق کیفی پدیدارشناسی



- پدیدار شناسی؟
- مبانی پدیدارشناسی
- اهداف پدیدارشناسی
- رهیافت پدیدار شناسی
- فرایند تحقیق پدیدارشناسی
- ۶ گام کلی در پدیدارشناسی
- پدیدارشناسی در رشته های مختلف
- پدیدار شناسی با پدیدار نگاری
- غزل مولانا(رویکرد)
- موضوعات پایان نامه



مفهوم پدیدارشناسی

- پدیدارشناسی روش پژوهشی برای توصیف و تفسیر تجربه زیستی افراد با یک پدیده خاص و دستیابی به درک عمیق تر از ماهیت و معانی آن تجربه است (وان مائن. ۱۹۹۷)
- مرلی - پونتی. (۱۹۶۲) نتایج مطالعه پدیدارشناسی باید بر توصیف دقیق تجربه افراد بدون لحاظ ریشه روانشناختی آنها باشد
- پدیدارشناسی نوعی رویکرد فلسفی است که مدافع توصیف تجربه زیسته و آگاهی انسان است و هستی و زندگی انسان در دنیا را کانون توجه قرار می دهد و می کوشد نشان دهد این هستی و زندگی انسان چگونه است.
- مسئله پدیدارشناسی به دنبال چیستی و معانی پدیده خاص یا بررسی ذات و ماهیت پدیده و تجربیات مدرس چارلز ۲۰۰۲ ص ۳۰
- پدیده هایی که کمتر شناخته شده. یعنی ما خودمون نخستین کسی میشیم که قراره بریم اون چیز را پیدا و کشف کنیم
- رویکرد کیفی با فرضیه شروع نمیشه بلکه با فرضیه تمام میشه یعنی در پایان چند تا فرضیه در اختیار محققان بعد میزاریم که اونها هم بررسی کنند چرا که همش با کشف است.

مبانی پدیدار شناسی

- هدف محوری پژوهش به مریام ۲۰۰۹ شناسایی معانی اساسی تجارب مشترک اشخاص در ارتباط با یک پدیده خاص است.
- پژوهشگر از شرکت کنندگان در مطالعه خود این تقاضا را می کند که با تجربیات خود با تمام جزئیات مربوط به آنها آن را بیان کند و این نیازمند آن است که پژوهشگر و شرکت کنندگان از لحاظ روانشناسی با هم ارتباط داشته باشند و پژوهشگر باید اعتماد شرکت کننده را تقویت و حفظ کند و او را ترغیب کند که تجارب واقعی خود را بیان نماید.
- در واقع پژوهشگر تمام یا بیشتر اطلاعات خود را درباره تجربه های شخصی افراد یا خود از طریق مصاحبه های پدیدارشناسی به دست می آورد و در این مصاحبه معمولا از پرسش های باز هم استفاده می شود.
- برای مفهوم ترک تحصیل اجباری دختران میتوان از طریق یک مطالعه پدیدارشناسی این معنا را بر اساس تجربه زیستی گروهی از دختران محروم شده تحصیل توصیف و تبیین کنیم پدیدارشناسی مفهوم یک به عنوان یک رویکرد فلسفی شناخته شده است. ادموند هوسرل ۱۹۶۲ و مارتین هایدگر از بنیان اصلی پدیدارشناسی به عنوان رویکرد فلسفی هستند. مادریس مرلی پونتی و آلفرد شونتز از جمله حامیان پدیدارشناسی رویکرد کیفی بودند.

در ادامه

- دستاورد فکری در پدیدار شناسی متقن دویده اصلی می باشد اول موضوع مورد مطالعه در علوم اجتماعی افراد و واقعیت اجتماعی هستند که با موضوع علوم طبیعی تفاوت دارد. و این ایده بر رد صریح این موضوع اثبات گرایانه است.
- دوم تلاش در جهت فهم و درک واقعیت اجتماعی متکی بر تجربه افراد از آن موقعیت اجتماعی شان است
- برای درک فهم و ساختار خلاقانه انسان در فرایند اکتشاف و بازرسی قرار می گیرد
- کنش متقابل نمادی در خدمت بنیادی و فکری روش شناسی کیفی است پدیدارشناسی و کنش متقابل نمادی پایگاه اصلی در رویکرد کیفی ولی مباحث فکری و نظری بر این رویکرد نیز وجود دارند.

رهیافت پدیدارشناسی

• رهیافت پدیدارشناسی هرمنوتیک و پدیدارشناسی تجربی یا روانشناختی در پدیدارشناسی فعال هستند.

• پدیدارشناسی هرمنوتیکی در حقیقت پدیدارشناسی تفسیری است که محوریت تفسیر تجربه انسان از تجربه زیسته همان پدیده‌ای است که به صورت نوشته و متن بیرون آمده است در پدیدارشناسی هرمنوتیک این نوع خاصی از تفسیر دنبال می‌شود تا در نهایت معانی نهفته در پدیده شفاف شوند.

• پدیدارشناسی روانشناختی کمتر در تفاسیر محقق و بیشتر به توصیف و تجربی مشارکت‌کنندگان تاکید و تمرکز می‌کند در این راستا بر مفهوم در پرانتز قرار گرفتن تاکید می‌شود (.....) که در آن محقق از مجموعه تجربیات خود حداقل امکان برای دستیابی به دیدگاه بانشاط و پرمعنا از پدیده‌ای که دارد مطالعه می‌کند و جلوگیری می‌کند

• بر این اساس تکنیک رایج در پدیدارشناسی روشی است به نام در پرانتز گذاشتن بدین معنا که هر مورد تحت مطالعه از بستر معنایی برداشته می‌شود و یا مورد توجه قرار می‌گیرد در حالی که همه قضاوت‌ها به حالت تعلیق در می‌آید

اهداف پدیدارشناسی و دیگر روش ها

- هدف اساسی پدیدارشناسی کاهش تجربیات فردی به پدیده ای است که توصیف ماهوی آن به لحاظ جهانی و عمومی امکان پذیر شود و هدف دستیابی به ذات و ماهیت واقعی چیزهای که مورد بررسی قرار می گیرد
- مفاهیم و پدیده هایی هستند که ما چیزی درباره آنها نمی دانیم یا نظریه که دربارش وجود نداشته و اینها رو ما باید بریم و کشف کنیم.

• شباهت و تفاوت ها با دیگر روش های تحقیق کیفی؟

- در پژوهش های کیفی خود انواع پژوهش های کیفی را داریم
- گرندتئوری، قوم نگاری، فنومنولوژی مردم شناسی و پدیدار شناسی بیش از آنکه با هم مشترک باشند و وجه اشتراک داشته باشند تفاوت هایی هم با هم دارند.
- شباهت های آنها از این جهت است که شباهت پژوهش های کیفی همه اینها پژوهش های کیفی شامل قوم نگاری، گرندتئوری، تحلیل گفتمان، هدفشان در واقع کشف فهم واقعیت های جهان در محیط واقعی و آزمایشگاهی نیست و نزدیک شدن به حقیقت است.

چه تفاوت هایی با هم دارند؟

- تفاوتشون از دو چیز ناشی می شود
- یکی از خاستگاه و جایگاه های متفاوت آنهاست و یکی از نقطه کانونی متفاوتی برخوردارند. یعنی هر کدام از این روش پژوهش کیفی روشی از یک رشته جدا گرفته شده اند.
- مثال فنومنولوژی یا پدیدارشناسی ریشه و خاستگاه آن در جایگاه فلسفه است و در مردم شناسی گراندتئوری نیز در پرستاری است و از پرستاری متولد می شود چرا که یک نظریه را می سازد و در آخر یک نظریه را بیان می کند فرضیه سازی می کند.
- تحلیل گفتمان به طور مثال تحلیل گفتمان متولد زبان شناسی است چه اتفاقی می افتد؟ این ها از سنت های پژوهشی متفاوتی می آیند که به طوری که به سوی هدف مشترکی حرکت می کنند. دارای شباهت ها و تفاوت هایی نیز هستند در چگونگی و اجرای این پژوهش ها وجود دارد چون هر روش پژوهشی پشتوانه ای از سالها تحقیق و پژوهش محققان است.

فرایند روش تحقیق

- در این فرآیند یک پارادایم تفسیری است رویکرد تحقیقاتی و پدیدارشناسی در یک فرایند انجام می‌شود که خطی نبوده و حالت بازگشتی دارد
- و در فرایند تحقیق و پدیدارشناسانه مسئله پیدا شدن انسان به دنبال چیستی معانی پرده خاص یا بررسی ذات و ماهیت پیچیده و تجربیات است که نیازمند شناسایی آن از ذهن افرادی است که با این موارد درگیرند.
- اندیشمندان و این مراحل سطوح مختلف را معرفی می‌کند ۱۹۹۴ مراحل منظمی از تحقیق پدیدارشناسی روانشناختی را ارائه می‌دهد که بر چگونگی تحلیل اطلاعات و راهنمایی برای تنظیم متنی دستی و ساختاری است.
- در این حوزه روانشناختی بست برخی از اندیشمندان از جمله دوکس ۱۹۸۴ تست ۱۳۹۰ و به تازگی موستاکس ۱۹۹۴ انجام شده است.

• در ابتدا محقق باید از انطباق مسئله تحقیق خود با رویکرد پدیدارشناسانه و مرتبط بودن با مسئله تحقیق می باشد مسئله مناسب است که به دنبال فهم تجربه های مشترک افراد از پدیده مورد مطالعه را داشته باشد دستیابی به این فهم عمیق تری را از ویژگی پدیده نشان می دهد

• دوم: پدیده مورد مطالعه است که به صورت شفاف هویت یابی و معرفی می شود مثل کاهش وزن نگرانی حرفه ای شدن که نیازمند شناسایی از ذهن افرادی است که با این موارد درگیرند

• سوم: برای محقق باید پیش فرض های فلسفی پدیدارشناسی هم مشخص شود یعنی باید به ترکیب واقعیت عینی و تجربه زمینه هم بپردازد که متعلق به آگاهی انسان است و به سمت اشیا و موارد ذهنی جهت پیدا می کند و تجربیات خود را در آن پرانتز نیز قرار بدهد

• مورد بعدی اینکه اطلاعات از افرادی که پدیده مورد مطالعه و تجربه کردن هم جمع آوری بشه از طریق مصاحبه عمیق یا مسابقات چندگانه از مشارکت کنندگان حاصل میشه که پولینگ هورمون و مصاحبه میان بیست و پنج نفر رو از مصاحبه پدیدارشناسی از کسانی که از پدیده مورد مطالعه تجربه لازم دارند پیشنهاد می کند که مثلاً شکل های دیگری به اطلاعات مشاهده اسناد رسانه ای، فیلم، داستان، اسناد و هنر شعر موسیقی مورد استفاده محققان قرار می گیرد .

• دو سوال اساسی در حالت عمومی و گسترده پرسیده میشه اول اینکه مثلاً چه تجربه ای از پدیده مورد نظر داشته یا چه زمینه هایی موقعیت تجربه شما را از پدیده تحت تاثیر قرار داده ولی تمرکز این دو سوال برای به دست آوردن اطلاعات بر اساس آن به توصیف متنی لفظی و ساختی از تجربه مشارکت کنندگان بپردازد.

• در تحلیل پدیدارشناسانه اطلاعات: پس از اینکه اطلاعات جمع آوری می شود تحلیل اطلاعات سعی بر اینکه بیانات مهم و معنادار و برجسته نشان داده شود تا بر اساس آن بتوانیم به چگونگی آنها مشارکت و از تجربه برسد. مرحله افقی سازی گفته میشه که در آن افق سازی مشارکت کنندگان مشخص می شود.

مرحله بعد: به بیانات معنادار که محقق به توسعه و خوشه‌های معنای اقدام می‌کند.

- ششم: اظهارات و بیانات مهم و معنادار یک مشارکت‌کنندگان استفاده می‌کنند از آن برای توصیف آنچه که تجربه کردند نوشته‌میشه. که این توصیف در حقیقت همان توضیح متنی لحظه‌ای که به کار میره یا بستری که تجربه مشارکت‌کنندگان از تاثیر گرفتن به کار می‌رود این توصیف همان توصیف ساختاری تمایز و تصورات موجود در مجموعه تجربیات مشترک مشارکت‌کنندگان نمایش داده می‌شود. نشون داده‌میشه توصیف دیگه‌ای هم به جز توضیح متنی بر ساختار پیشنهاد می‌کند که این توصیف مربوط به محقق که در آن تجربی‌های محقق تاثیر گرفته شده از زمینه و موقعیت مطالعه ارائه می‌شود.

- در آخرین مرحله مرحله‌ای که محقق با استعدادش مهارتش و شایستگی و خلاقیت خود اقدام به ترکیبات توصیف متنی و ساختاری می‌کند. بر اساس این ترکیب توصیفی کشف می‌کند که حکایت از ذات ماهیت پرده‌داره و بر تجربیات مشترک مشارکت‌آنها تمرکز میکند.

گام های پدیدارشناسی

• در کتاب ون مارتن.

• شش مرحله گام پدیدارشناسی معرفی شده

• گام اول توصیف پدیده ساختمانی را بنا کنیم که آن به را خوبی توصیف و نشناسیم بنیادش ضعیف است.

• در کتاب دیگری به اسم بیماری قصه جالبی در مورد پدیدارشناسی گفته شده است.

• در این کتاب استادی در دانشگاه یکبار به یک سفر می رود اغلب پدیدارشناسی سر آغاز از همین سفر های انسان ها شروع می شود. سفر با دوستان خودش می گوید که چقدر تنبل شده ام و گاهی تنبلی خودش را مداوم به خود تلقی می کند و شروع می کند به فعالیت های بیشتر. زمانی که به دکتر می رود دکتر می پرسد چند سال سن دارد؟ _ ۳۰ سال.

• ریه های تو مانند انسان ۶۰ ساله است. این اتفاق حاصل از تجربه بیماری او است.

• **چه علتی دارد که پژوهش های پدیدارشناسی در رشته پرستاری بیشتر نمود پیدا کرده است؟**

• **فرقی است که یک پزشک با یه پرستار دارد؟**

• پزشک کنترل کلسترول بالا و یک عدد در یک کاغذ است مدیکال و گذارا است.

• بیمار است که تجربه می کند و تمام زندگیش درگیر این بیماری می شود و روش زندگی او را نیز تغییر میدهد

- مهمترین بنیاد هر تحقیق از تحقیقی که در آن توصیفی نباشد تحقیق عمیق نمی شود. توصیف پدیده مورد نظر که چطور آن را توصیف کنیم؟
- برای توصیف خوب ما باید رمان باشیم کسانی که با ادبیات مانوس اند محققان خوبی می شوند در پدیدارشناسی.
- اگه ما اهل خواندن رمان نباشیم. تاب و تحمل پدیدار شناسی رو نداریم.
- کار بسیار پر زحمت از جهت حوصله و دقت و توجه ای که به موضوع بکنیم.
- این رویکرد ساده و توصیفی است پیچیده فلسفه درباره واقعیت را رد می کند و در عوض تجربه فردی ما با پرسش هایی که درباره مطرح عملا کاری ندارد و در نهایت تاکید بر تجربه فردی ما شیوه ها و راه هایی است که چیزها و پدیده ها را آنطور که به نظر ما میرسند ادراک کنیم توصیف پدیدارشناسی در نگاه اول اول شخص مفرد است من رسیدم من رنج بردم.
- شاید واقعیت ها با آنچه ما میفهمیم متفاوت داشته باشند اما پی بردن به آن چیزها آنچه هستند برای ما غیر ممکن است زیرا تمام تجربیات ما از چیزها به واسطه دستگاه ادراکی ما انجام می شوند
- هر چیزی را که تجربه میکنیم به شکل ذهنی تجربه میکنیم ما نمیتونیم از درونمان بیرون بیاییم و با دنیای خارج تماس مستقیم داشته باشیم

- توصیف با توضیح متفاوت است. توصیف و بیان چیزی که به گونه‌ای که آنچه آن گونه که هست اما توضیح یافتن رابطه‌ها چگونگی و چرایی آن هاست.
- دوم بررسی تجربه به همان شکلی که زیست شده است یعنی محقق باید بکوشد خود را در بافت که پدیده مورد نظر در آن قرار دهد و داده‌های مورد نیاز آن را به همان شکل گردآوری کند
- در این گام پدیدارشناسی استوگرافی یعنی پژوهش خودش درون فضا قرار بگیرد درگیر موضوع و جدا از موضوع تجربه نباشد همراه با فرد تجربه گر باشد.
- اگر می‌خواهیم در کتابخانه تجربه زیستی افراد کتابخانه را ببینیم در کتابخانه در کنار آنها حضور داشته باشیم و صرفاً از دید مشاهده نیست. وارد تعامل و بحث و گفتگو شویم

• سوم: تحلیل داده و گردآوری های بدست آمده است به کمک تاملات هرمنوتیک خودش یک جهان‌یست معانی که از یک متن می فهمیم هستی شناسی از فهم آدمی است.

• و در این گام شبیه گردتئوری کد گذاری نیز هست مثل تحلیل مضمون مفاهیم پنهان در متن را کشف کنیم. طبقه بندی و آن را دسته بندی می کنیم.

• چهارم: نگارش ادراک و برداشت های خود را بنویسیم تجربه از تحلیل با داده ها را می نویسیم و وارد گفت‌وگو می کنیم گردتئوری مثال: پایان نامه ای شخصی با ۴۷ نفر مصاحبه می کند این مصاحبه یک و تا یک سال و نیم طول میکشد که صرف وقت نوشتاری می کند متن را پیاده می کند و با تحلیل در داده ها به طوری که انگار در گوش ما با این صداها زندگی کرده باشیم.

• در این امر زمان خیلی مهمه پیدا شدن کار فوری و فست فودی نیست. یک قورمه سبزی که باید حسابی جا بیفتد و حوصله میخواد و زمان بر است تا خودمان را وارد تجربه زیستی آدم هایی که درباره آن تحقیق میکنیم شریک و سهیم نکنیم. نمی توانیم آن مفهوم را بفهمیم و درک کنیم باید خودمون را در این فضا نیز قرار بگیریم.

• یکی از آن مهارت های نوشتن هست برای همین مرحله مهارت نوشتن است.

• روانشناختی یکی از بحث های جدیدی که در زبان فهم تجربه ها زمین که وقتی برای با کسی که نمیتونم به درستی اگر تجربه و مهارت های زبانی را بیان کنیم راه برای تجربه او نداریم مصاحبه کنیم تجربه برای ما تشریح نکند

• کار محقق جلو نمی رود. و ما نمی توانیم از تجربه اون استفاده کنیم به زبان ظرف اندیشه هاست و ابزارش ارتباط است اما تجربه ها در ذهن کانون فهم و درک شکل می گیرد و زبان اندیشه و ارتباط تجربه زبان در میاریم و این رو اگه بتوانیم توصیف کنیم. یک گام بزرگ انجام داده ایم. که از کانون ذهنمون که تجربه رو شکل میده تجربه رو به زبون میاریم.

• هرگاه انسان در کانون توجه ما در تعامل با اطلاعات قرار می‌گیرد ما می‌توانیم از پدیدارشناسی استفاده کنیم به طور مثال: درباره تجربه زیسته کسانی که اوقات فراغت خودشان را به یک سرگرمی اختصاص میدن تحقیق کنیم از هر تجربه زیستی انسان و اطلاعات برای فهمیدن آن از پدیدارشناسی استفاده می‌کنیم.

• در علم اطلاعات و دانش‌شناسی پرسش پژوهش تعیین می‌کند چه رویکردی را داشته باشیم ویژگی‌هایی باید روشن در چه حوزه‌ی آن را استفاده کنیم در هر بخش‌هایی که انسان به عنوان کاربر اطلاعات حضور دارد ما میتونیم از پژوهش‌های کیفی استفاده کنیم چون پژوهش‌های کیفی درباره تجربه‌های زیسته آدم‌ها هستند در جستجوی اطلاعات، در مدیریت کتابخانه‌ها و خدمات اطلاع‌رسانی در همه اینها می‌توانیم از پدیدارشناسی استفاده کنیم.

غزل مولانا (نگاهی پدیدار شناسی)

و این من هستم که تجربه می کنم

- وه چه بی رنگ و بی نشان که منم
- کی ببینم مرا چنان که منم
- گفתי اسرار در میان آور
- کو میان اندر این میان که منم
- کی شود این روان من ساکن
- این چنین ساکن روان که منم.
- بحر من غرقه کش هم رنجویش
- بوالعجب بحر بی کران که منم
- این جهان و آن جهان مرا مطلب
- فارغ از سودم و زیان چوعدم
- طرفه بی سود و بی زیان که منم

موضوعات پدیدار شناسی در پایان نامه

- فشارهای رقابتی تقاضا برای رهبری موثر سازمان های جهانی و چندفرهنگی را افزایش داده است. این تحقیق پدیدارشناختی داده‌ها را جمع‌آوری کرد، به موضوعات مهم اجازه ظهور داد، و تجربیات مشترک شرکت‌کنندگان از آن جنبه‌هایی از رهبری را توصیف کرد که اعضای یک سازمان را وادار (یا بازدارنده) می‌کند تا اعمال خود را با میل تغییر دهند (همانطور که شرکت‌کنندگان گزارش کردند). هفت نفر از کارکنان رئیس سازمان موفق که نیروهای رقابتی جهانی را تجربه می‌کند، شرکت کردند. روش تحقیق شامل مثلث بندی مصاحبه های فردی، مصاحبه گروهی و مشاهده ارتباطات غیرکلامی بود. یافته ها شامل پنج جنبه برتر رهبری مثبت و پنج جنبه منفی برتر با ترجیح برای تجربه کمتر جنبه های منفی بود. نیازهای تحقیقاتی بیشتر شامل کشف بیشتر ویژگی‌های منفی و ایجاد روش‌های جدید توسعه خود برای رهبران بود.

- تجارب کارکنان از سیستم های پاداش و عملکرد های کاری در مکان های نامطلوب. نویسنده او کاندو، او کچوکو سال انتشار ۲۰۲۲
- سیستم های پاداش به یک جنبه ذاتی از نحوه انگیزش مدیران در کارکنان در محل کار تبدیل شده اند. این تحت تأثیر عواملی است که کارمندان و همچنین کارفرمایان را درگیر می کند. محقق قصد داشت تأثیر سیستم های پاداش مختلف مورد استفاده در سازمان های مختلف در نزدیکی یک تأسیسات نظامی در جنوب ایالات متحده را بررسی کند که بر عملکرد کاری کارکنان تأثیر می گذارد. این مطالعه تجربیات زندگی کهنه سربازان و غیر کهنه سربازان را که در مناطق روستایی کار کرده اند و تجربه آنها در مورد سیستم های پاداش و عملکرد کاری در سازمان های نزدیک به یک تأسیسات نظامی در جنوب ایالات متحده را بررسی کرد.

- یک مطالعه پدیدارشناختی در مورد پیری در میان سالمندان ساکن جامعه در ایالات متحده نویسنده براتون، والرئ ای. سال انتشار ۲۰۲۲
- این مطالعه پدیدارشناختی با پاسخ دادن به این سوال تحقیقی "چگونه بزرگان تجربه زیسته ترانسفرانس را توصیف می کنند؟" مفهوم فرا فردی توسط لارس تورنستام به عنوان سه بعد کلی مطرح شد: خود، روابط اجتماعی و بین فردی، و کیهانی (۲۰۱۱).
- . مطالعه موردی پدیدارشناختی در درمان اختلال استرس پس از سانحه و غیرنظامیان غیرنظامی
- هدف او از این مطالعه موردی پدیدارشناختی کیفی، بررسی ادراکات غیرنظامیان غیرنظامی، تعبیه شده با نیروهای رزمی نظامی، در جستجوی کمک سلامت روان برای مشکلات استرس پس از سانحه مربوط به جنگ بود. این مطالعه موردی از یک نمونه تحقیقی متشکل از ۱۲ پاسخ دهنده با سابقه استقرار و تجربه جاسازی شده در حمایت از نیروهای نظامی در منطقه جنگی افغانستان استفاده کرد

• عنوان «تقویت از طریق»: مطالعه پدیدارشناختی ترکیبی تاب‌آوری، سنگدلی و انحراف مثبت در میان فارغ‌التحصیلان کالج مادر مجرد نویسنده پارامور جونز، استفانی پارامور سال انتشار ۲۰۲۲

• مدیریت بازرگانی: پدیدارشناسی پشیمانی از خرید محصول

• تجربه زیسته کسانی که اوقات فراغت خودشان را به یک سرگرمی اختصاص می‌دهند.

• پدیدارشناسی خواندن تجربه از کتاب‌های که خوانده ایم و چرا به سراغ آنها رفته ایم (دکتر یزدان منصوریان)

• شکست در بازیابی اطلاعات سوال من و معراجی کننده. افراد چه حسی دارند اگر اطلاعات خود را پیدا کنند آیا مطالبی بود که نگشته باشند. (دکتر یزدان منصوریان)

• منابع

- یونس علی محمدی و علی نوری، راهنمای علمی پژوهشی در علوم انسانی. تهران: نشر ویرایش، ۱۳۹۵.
- ایمان، محمدتقی، روش شناسی تحقیقات کیفی. قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۱.
- ایمان، محمدتقی، فلسفه روش تحقیق در علوم انسانی. قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۱.
- یزدان، منصوریان. روش تحقیق در علم اطلاعات و دانش شناسی. تهران: سمت، ۱۳۹۸.
- روژه، ورنو و دیگران. نگاهی به پدیدارشناسی. انتشارات خوارزمی، ۱۳۹۲.
- وان مانن پدیدارشناسی برگرفته از گام های شناخت پدیدارشناسی. ۱۹۹۰.



با تشکر از حسن توجه شما